

Statisztikai Jelentések
FŐBB TERMÉNYEK ÉS TERMÉKEK
KÉSZLETALAKULÁSA

2014. félév

Főbb termények és termékek készletalakulása
VI. évfolyam, 2. szám, 2014

Megjelenik félévente

Szerkesztő

Dr. Vágó Szabolcs

Szerző

Kiss Gabriella

kiss.gabriella@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (+36 1) 476-3088

Fax: (+36 1) 476-3304

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk a Statisztikai Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen megjelenő Agrárgazdasági Figyelőt, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Főbb termények és termékek készletalakulása	
2014. június 30.....	3
Információ az adatgyűjtésről.....	3
Összefoglaló.....	3

Főbb termények és termékek készletalakulása 2014. június 30.

Információ az adatgyűjtésről

A kiadvány a Főbb termények és termékek készletalakulása című, 1692 nyilvántartási számú, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) keretében végzett adatgyűjtés alapján készült. Az adatgyűjtés a Statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott Kormányrendelet előírásainak megfelelően történik.

Az adatszolgáltatás a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, az élelmiszer, ital gyártása, valamint a nagykereskedelem ágazatba sorolt kijelölt vállalkozások számára kötelező. A gyűjtött adatok köre a főbb termények és termékek készletalakulása mennyiségben, amely az adott időpontban, saját termelésből vagy vásárlásból a vállalkozás tulajdonában vannak. Az adatgyűjtés reprezentatív, és a félév utolsó napján, készleten lévő termény és termék készletmennyiségéről nyújt információt.

2014 első félévében 1852 szervezet teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

Összefoglaló

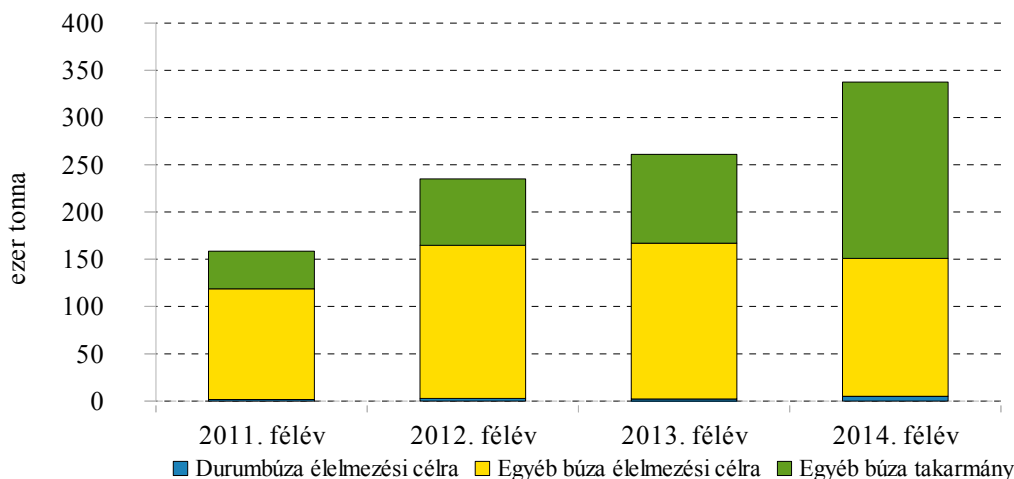
A hazánkban termesztett búzafajták jellemzően június végén és július első felében érnek be és válnak arathatóvá, de országon belüli eltérések is vannak az aratás

időpontjában. Az ország déli részén korábban, az északi részen pedig kissé később érik be a búza. Ebből kifolyólag a vállalkozások megmaradt készleteinek jelentősebb része inkább őterményből állt 2014 első félév végén. Magyarországon 2013-ban búzából 1090 ezer hektáron megközelítőleg 5,1 millió tonna termést takarítottak be, a termésátlag 4720 kg/ha volt a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint.

A hazánkban termelt búzakészlet mennyisége 337 ezer tonna volt 2014. június 30-án, 29 százalékkal több mint az előző év azonos időszakában. Ezen belül a készleten lévő búza 64 százaléka származott saját termelésből, ez az arány előző félév végén 37 százalékkal volt alacsonyabb (27 százalék). A búzakészlet növekedésének oka, hogy 143 ezer tonnával több maradt a vállalkozásoknál a saját termelésű készletekből, mint előző félév végén.

Durumbúzánál 46 százalékos növekedés figyelhető meg 2014. I. félév végén az előző félév végéhez képest. A saját termelésből származó készlet 4 ezer tonna volt, viszont az ezt megelőző félév végén mindössze 160 tonna volt csak készleten. A vásárlásból származó készlet -53 százalékkal tér el az előző félév végén készleten lévő mennyiségtől. Az egyéb élelmezési búza készlete 145 ezer tonna volt 2014. I. félév végén, ami 12 százalékkal kevesebb, mint az egy évvel korábban készleten tartott mennyiség (165 ezer tonna).

1. ábra: A búza készletalakulása

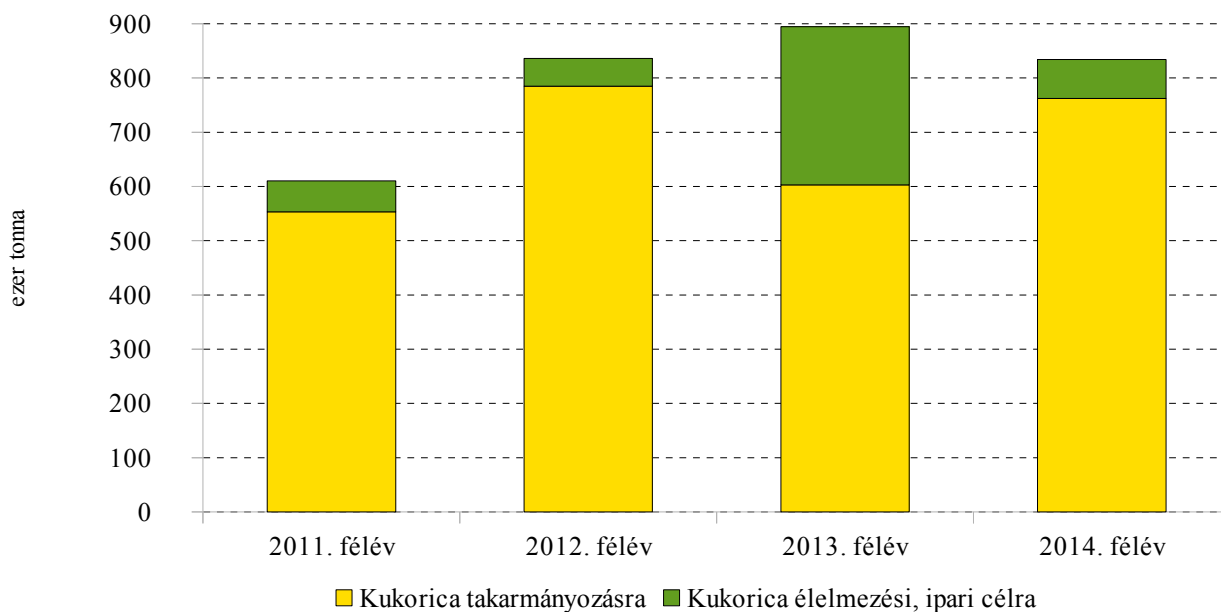

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Takarmánybúzából az egy évvel korábbi készlet mennyiséghez képest, 98 százalékkal – 92 ezer tonnával – több, vagyis 187 ezer tonna maradt készleten 2014. I. félév végén. A rendelkezésre álló adatok alapján az adatszolgáltatók saját termelésből származó készletei-

nek a mennyisége négyszerese volt az egy évvel korábbi 2014. félév végén. A vásárlásból származó készletek 29 százalékkal csökkentek az előző félév végén készleten lévő mennyiséghez viszonyítva.

2. ábra: A kukorica készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Magyarországon termesztett kukoricák típusainak az ideális betakarítási ideje szeptember és október közötti időpontra tehető fajtától függően. A jelentés időpontjában (2014. 06. 30-án), ezért az előző évről megmaradt készletek mennyiségéről kapunk tájékoztatást. Kukoricát 2013-ban 1246 ezer hektáron termeltek és a betakarított termés mennyisége 6,7 millió tonnát tett ki.

A hazai kukorica összes készlete 2014. június 30-án 834 ezer tonna volt, 7 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A kukorica készletek arányait szemlélve a vásárolt mennyiség nagysága 70 százalékot tett ki, ami megközelítette a 2013 félév végén készleten maradt mennyiséget (77 százalék). A saját termelésű kukorica készlete 19 százalékkal emelkedett az előző félév végéhez képest 2014. I. félév végén.

Az összes kukorica készlet leginkább takarmány kukoricából állt (98 százalék) – ez jellemző volt az elmúlt három évben is – míg élelmezési kukoricából csak 71 ezer tonna maradt készleten.

A készleten lévő élelmezési célra szánt rizsből 63 százalékkal kevesebb mennyiség állt rendelkezésre 2014 félév végén. A saját termelésből származó készlet idén félév végén minimális 150 tonna volt, viszont egy évvel korább egyáltalán nem volt saját termelésű rizs készletük a vállalkozásoknak. A vásárolt készlet azonos mennyiségben állt rendelkezésre, mint egy évvel korábban 2014. első félév végén.

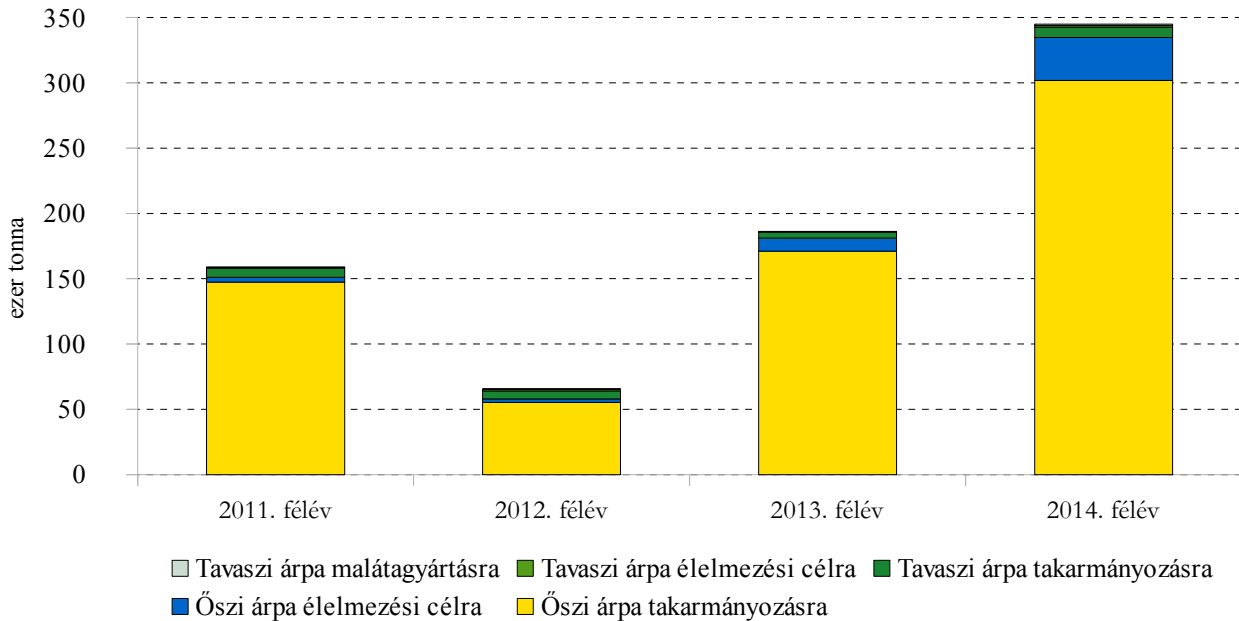
Az összes árpakészlet 2014. I. félév végén 345 ezer tonna volt, ami 85 százalékkal több, mint az egy évvel korábban készleten lévő mennyiség. Az árpa készlet 58 százaléka származott saját termelésből és több mint a duplája volt az egy évvel korábban készleten lévő mennyiségnek. A vásárolt árpa készlete az elmúlt félév végén 126 ezer tonna volt, ezzel szemben 2013 félév végén ez a mennyiség 78 ezer tonnát tett ki.

A hazai őszi árpa a leghamarabb aratható gabona, már június közepén vagy második felében beérik. Mivel a jelentés időpontjához közel esik az aratás ideje, ezért ez a gabona faj teszi ki a legnagyobb tételt az árpa kész-

letből általában. Az őszi takarmány árpa készlete 302 ezer tonna volt. Az arányokat nézve 64 százalékban saját termelésű készlet állt rendelkezésre 2014 félév végén. A tavaszi takarmány árpa esetében 2014. I. félév végén 76 százalékkal többet tartottak készleten – meg-

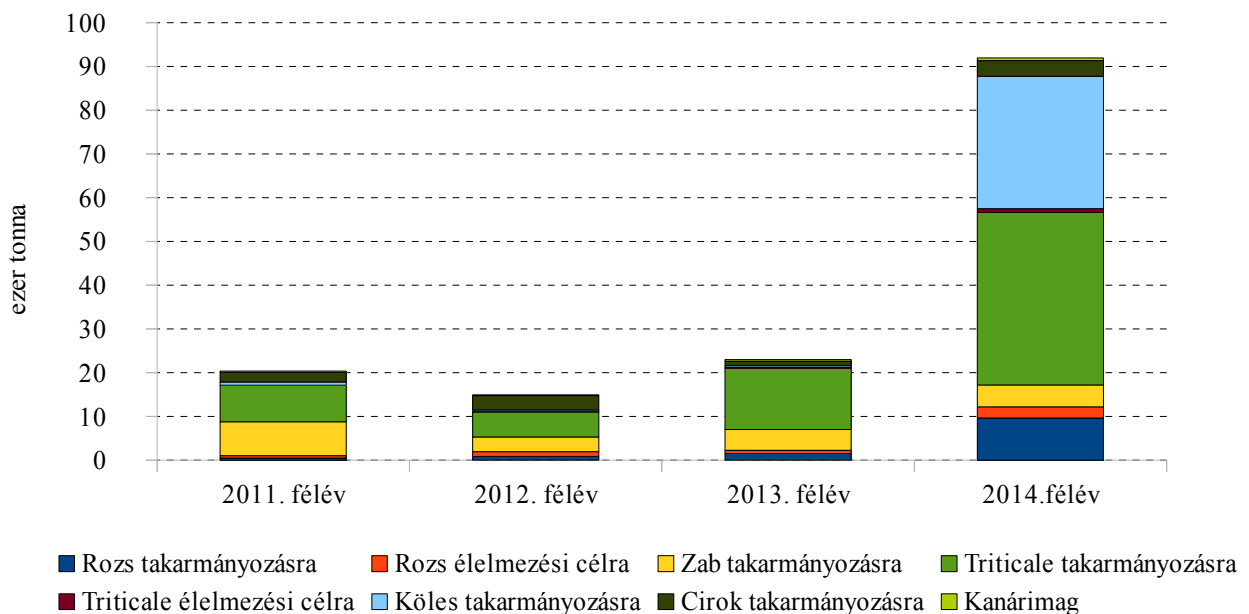
közelítőleg 3,5 ezer tonnával többet, – mint egy évvel korábban. A malátagyártáshoz használt tavaszi árpa készlete 1 ezer tonnát tett ki 2014. I. félév végén, ezzel szemben az ezt megelőző félében csak elenyésző mennyiséget – 308 tonnát – tartottak készleten a terményből.

3. ábra: Az árpafélék készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

4. ábra: Egyéb gabonafélék készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

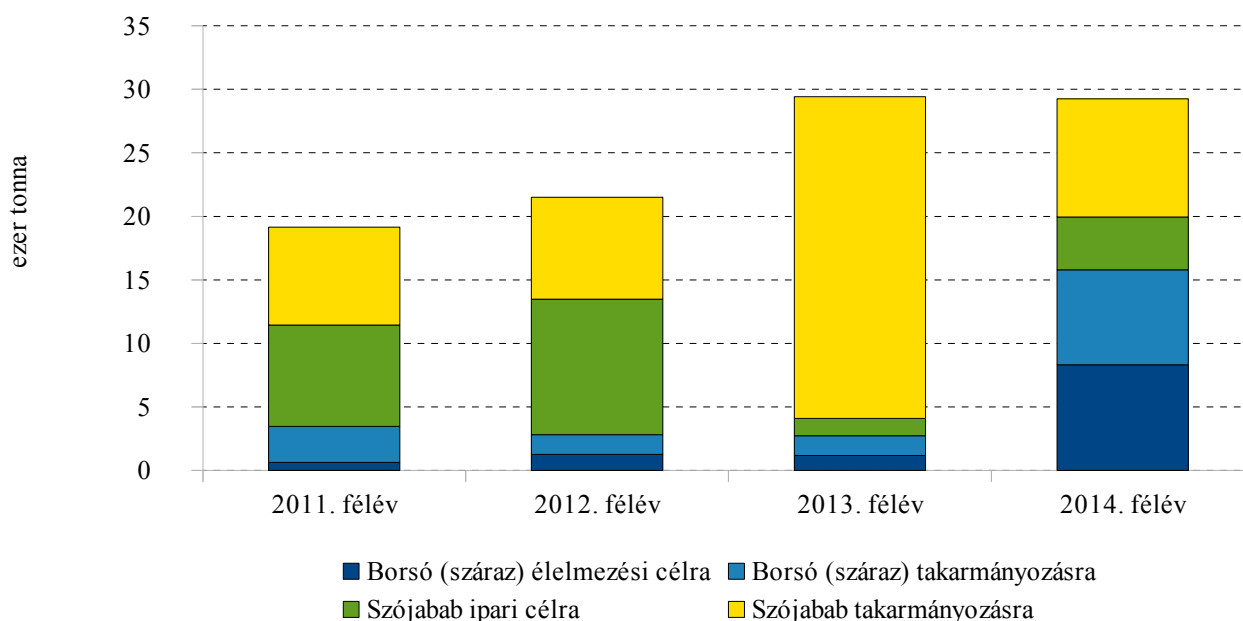
Az egyéb gabonafélék összes készlete 2014 félév végén négyszer nagyobb mennyiségben állt rendelkezésre az előző félév végéhez képest.

A rozs betakarítása június végére vagy július elejére esik az éréstől függően, 2014-ben az aratást már június közepén elkezdték ezért a jelentés időpontjában már új termény is volt a vállalkozások készleteiben. Az egyéb gabonafélék készleten tartott mennyiségének megoszlása a következőképpen alakult: 78 százalékban saját és 22 százalékban vásárolt készletből állt 2014 félév végén. A vállalkozások legtöbbször takarmány minőségű triticaleből (39 ezer tonnát), takarmányozásra való kölesből (30 ezer tonnát) és a takarmányozásra való rozsból (9 ezer tonnát) raktároztak 2014 félév végén. Az elmúlt négy félévet szemlélve látható, hogy kiváló adottságainak köszönhetően a triticale jelentősége egyre jobban növekszik. Egyformán értékes, mint takarmánygabona

és kenyérgabona növény, (stabil hozammal, magas beltartalommal leginkább fehérjetartalommal rendelkezik) és egyre nagyobb mértékben van jelen az állati takarmányozásban is.(4. ábra)

A rendelkezésre álló adatok szerint a hazai burgonya készlet több mint a négyszerese volt az egy évvel korábbinak 2014. I. félév végén. A hazánkban termelt burgonyafajták augusztus és október közepe között, nagyjából szeptemberben érnek be. 2013-ban 21 ezer hektáron takarították be burgonyát 487 ezer tonna mennyiségben a KSH 2013-as előzetes adatai alapján. A vállalkozásoknál lévő készletek 91 százalékban vásárolt készletből álltak (alacsony burgonya árak) és a saját termelésű készletek minimális 9 százalékot tettek ki 2014. I. félév végén.

5. ábra: Hüvelyesek készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Szójából 13 ezer tonnát tartottak készleten 2014. I. félév végén, melynek arányait nézve 69 százalékban takarmány minőségű és a fennmaradó részben ipari minőségű szója volt. A szójatermesztés legnagyobb jelentősége, hogy az olaj kitermelése után keletkező szójadara elengedhetetlen fehérjetakarmányként jelenik meg a modern állattartásban és hizlalásban (sertés, baromfi).

A korábbi évben nagyobb mennyiségben tartottak készleten takarmány minőségű szóját. 2014. I. félév végén a szójadara készlete 61 százalékkal csökkent az ezt

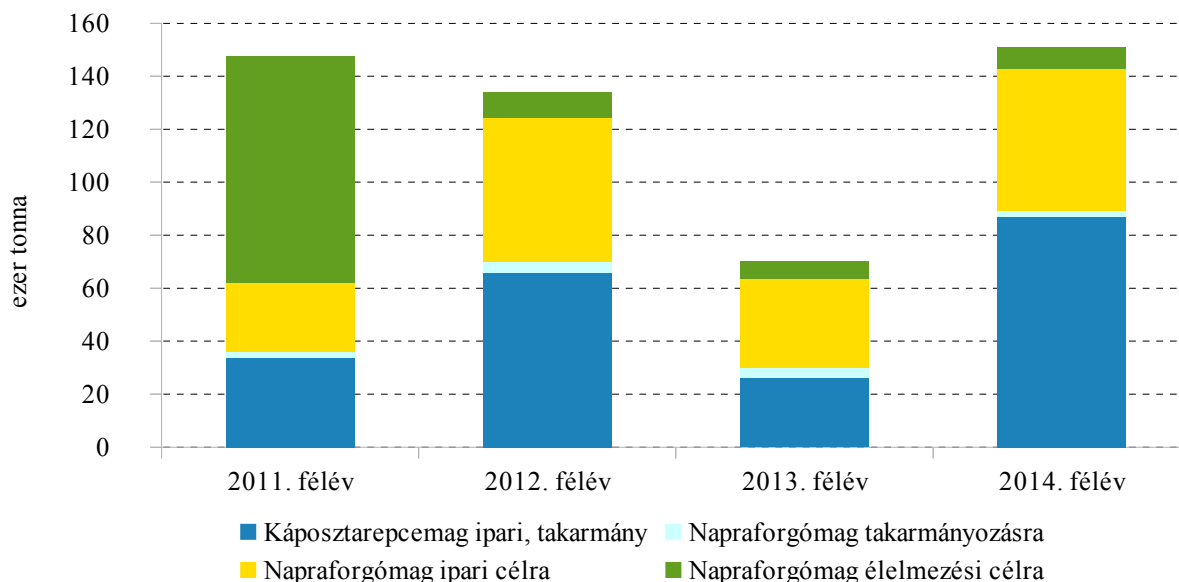
megelőző félév végéhez képest. Szójából a vállalkozások döntő többségben saját készlettel (58 százalék) rendelkeztek 2014. I. félév végén.

Borsóból 16 ezer tonna volt készleten 2014 félév végén, ami több mint az ötszöröse az egy évvel korábban készleten maradt mennyiségnek.

A napraforgó összes készlete az egy évvel korábbihoz képest 46 százalékkal növekedett 2014 félév végén. Az olajos magvaknál a készlet emelkedést részben a vállalkozások vásárolt készleteinek bővülése

(+30 százalék) és a saját termelésből (+183 százalék) készleten maradt termény mennyisége okozta. Az olajos magvaknál a legnagyobb tételt az ipari napraforgómag adta.

6. ábra: Olajos magvak készletalakulása

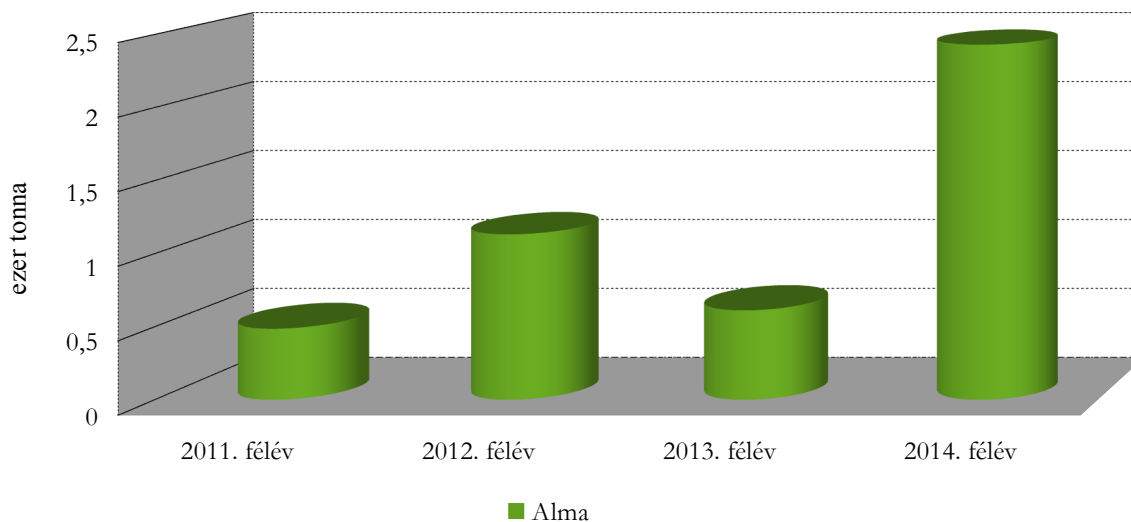

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

A repace készlete több mint a háromszorosa volt a korábbi félév végén rendelkezésre álló adatokkal összehasonlítva 2014 félév végén. A repace relatíve változó mennyiségben volt készleten az elmúlt évek során, de a 2014 félév végén megfigyelhető 232 százalékos

emelkedés annak köszönhető, hogy a saját termelésből származó készlet 62 ezer tonna volt, míg egy évvel korábban mindössze 4 ezer tonna maradt készleten a terményből.

7. ábra: Alma készletalakulása

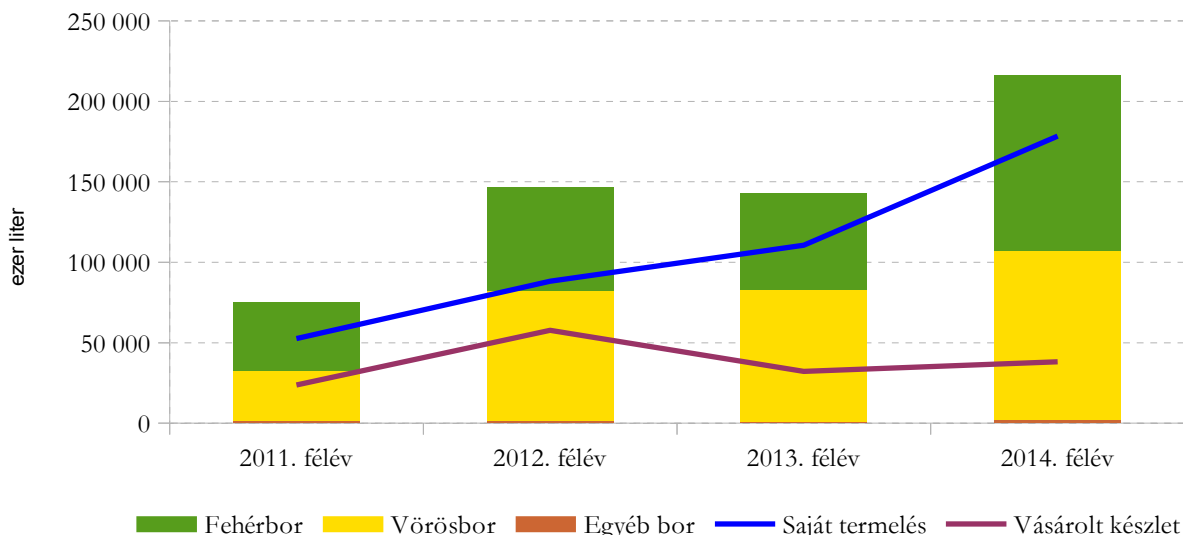

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Az almakészlet az elmúlt négy félév végét nézve kiemelkedően magas volt 2014. I. első félév végén. Rekord szintű alma termés jósoltak az idei évben és még az előző évről is maradt termés a raktárakban, ami a 2014. I. félév végén készleten lévő mennyiségben is

megmutatkozott. A saját termelésből származó készletek 7 százalékkal estek vissza, míg a összes készlet megközelítőleg négyszer nagyobb volt az egy évvel korábbihoz képest.

8. ábra: **Bor készletalakulása**

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

A hazai borkészlet mennyisége 2014 félév végén 73 millió literrel emelkedett az egy évvel korábbi időszakhoz viszonyítva. A magasabb készlet mennyiség leginkább annak tudható be, hogy a saját termelésből eredő bor 61 százalékkal és a vásárolt bor 18 százalékkal nagyobb mennyiségben maradt készleten 2014 első félév végén az egy évvel korábbihoz képest.

A fehérborok készlete 109 millió liter volt, amely 49 millió literrel több az előző félév végéhez képest. A fehérborok készletének nagyobb része saját termelésű készletből állt (81 százalék).

A vörösborok készlete 2014 félév végén 105 millió liter volt, amely 28 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakában készleten maradt mennyiséget és 83 százalékban saját termelésből származott. A grafikonon látható idősort vizsgálva megfigyelhetjük, hogy az egyéb borok készlete folyamatosan stagnált, de 2014 félév végén emelkedés látható az egy évvel korábbi mennyiséggel összehasonlítva, amikor is 2 millió liter állt rendelkezésre. A korábbi években az 1 millió litert sem érte el az egyéb borok készletének mennyisége (8. ábra)

1. táblázat: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna								
	2013. félév			2014. félév			Előző félév vége %-ban		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Búza összesen	71 872	189 212	261 085	215 172	122 324	337 496	299	65	129
Durumbúza élelmezési célra	160	1 879	2 039	4 122	884	5 006	2 570	47	246
Egyéb búza élelmezési célra	35 842	129 154	164 996	65 975	79 958	145 933	184	62	88
Egyéb búza takarmány célra	35 870	58 179	94 049	145 075	41 482	186 557	404	71	198
Kukorica összesen	209 664	685 044	894 707	250 252	583 604	833 857	119	85	93
Kukorica takarmányozásra	194 261	408 521	602 781	238 297	523 944	762 241	123	128	127
Kukorica élelmezési, ipari célra	15 403	276 523	291 926	11 955	59 660	71 615	78	22	25
Rizs élelmezési célra	-	2 210	6 396	156	2 192	2 348	4	99	37
Árpa összesen	107 735	78 260	186 305	218 530	126 517	345 046	202	162	185
Őszi árpa takarmányozásra	100 477	70 602	171 079	192 681	109 107	301 788	192	155	176
Őszi árpa élelmezési célra	3 930	6 154	10 085	19 766	13 164	32 930	503	214	327
Tavaszi árpa takarmányozásra	3 043	1 504	4 547	4 257	3 744	8 000	140	249	176
Tavaszi árpa élelmezési célra	285	-	287	1 190	100	1 290	418	4 546	449
Tavaszi árpa malátagyártásra	-	-	308	636	402	1 039	217	2 682	337
Egyéb gabona félék összesen	13 055	9 930	22 984	73 426	18 500	91 927	563	186	400
Rozs takarmányozásra	966	572	1 538	5 544	4 077	9 621	574	713	626
Rozs élelmezési célra	-	672	710	381	2 191	2 572	1 004	326	362
Zab takarmányozásra	2 439	2 338	4 777	3 819	1 211	5 031	157	52	105
Triticale takarmányozásra	8 660	5 353	14 013	29 480	9 959	39 438	340	186	281
Triticale élelmezési célra	-	140	241	173	641	814	171	459	338
Köles takarmányozásra	168	194	361	30 212	26	30 238	18 037	13	8 376
Cirok takarmányozásra	605	403	1 008	3 441	142	3 583	569	35	356
Kanárimag	78	258	336	376	254	630	483	98	187

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

1. táblázat folytatása: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna								
	2013. félév			2014. félév			Előző félév vége %-ban		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Burgonya élelmezési célra	177	558	735	314	3 216	3 530	178	576	481
Hüvelyesek összesen	3 670	25 756	29 426	19 291	9 976	29 266	526	39	100
(Borsó száraz) élelmezési célra	767	419	1 186	8 296	18	8 314	1 082	4	701
Borsó (száraz) takarmányozásra	1 067	478	1 545	3 145	4 339	7 484	295	907	484
Szójabab ipari célra	473	901	1 374	2 488	1 663	4 151	526	185	302
Szójabab takarmányozásra	1 363	23 958	25 321	5 362	3 956	9 318	393	17	37
Napraforgó összesen	4 755	39 109	43 864	13 449	50 649	64 098	283	130	146
Napraforgómag élelmezési célra	682	5 772	6 454	67	8 080	8 147	10	140	126
Napraforgómag ipari célra	3 515	30 079	33 593	12 627	41 163	53 790	359	137	160
Napraforgómag takarmányozásra	559	3 258	3 817	755	1 406	2 161	135	43	57
Káposztarepcemag ipari, takarmány	4 817	21 404	26 221	62 762	24 224	86 986	1 303	113	332
Olajlenmag ipari, élelmezési, takarmány	8	7	15	9	4	13	109	61	87
Alma	493	120	612	460	1 971	2 431	93	1 582	394
Bor (1000 liter)	110 598	32 233	142 832	178 456	38 151	216 606	161	118	152
fehérbor	39 444	20 344	59 788	89 021	20 066	109 087	226	99	183
vörösbor	70 523	11 721	82 245	87 268	17 834	105 102	124	152	128
egyéb bor	631	168	799	2 167	251	2 418	344	149	303

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

